

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-462

25.6.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Tvist knyttet til styreansvar? – én eller flere tvister.

Tidligere styreleder i et borettslag påførte borettslaget tap i forbindelse med at han sendte fiktive fakturaer fra egne selskap til borettslaget, og belastet borettslaget med kostnader som knyttet seg til hans personlige interesser og eiendeler. Styrelederen har alene attestert disse fakturaene som forretningsfører siden har effektuert. Borettslaget rettet et erstatningskrav mot tidligere styreleder, og mot forretningsfører og revisor. I denne anledning søkte borettslaget om rettshjelpsdekning hos selskapet. Selskapet avslo dekning under henvisning til at det i vilkårene var gjort unntak for tvist knyttet til styreansvar. Nemnda kom til at unntaket for styreansvar kom til anvendelse og at det kun forelå én tvist.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av rettshjelpsutgifter for tvist med tidligere styreleder og boligbyggelag/revisor.

Sikrede er et borettslag som har rettshjelpsforsikring med bl.a. følgende vilkår:

Når sikrede er part i tvist, dekkes:

Rimelige og nødvendige utgifter til advokat

(...)

Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig.

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Det er gjort unntak for:

Tvist knyttet til styreansvar

Sikrede ble utsatt for et tap som følge av at borettslagets tidligere styreleder sendte fiktive fakturaer fra egne selskap til borettslaget og belastet borettslaget med kostnader som knyttet seg til styrelederens personlige interesser og eiendeler. Styrelederen har alene attestert disse fakturaene som forretningsfører siden har effektuert.

På nåværende tidspunkt er det avdekket et tap på kr 1 036 000 for borettslaget, og den tidligere styrelederen er under politietterforskning for grovt utroskap. Selskapet har utbetalt kr 300 000, som er den maksimale forsikringssum, i erstatning for dette tapet under kriminalitetsforsikringen. Selskapet har for øvrig avslått dekning under styreansvarsforsikringen, under henvisning til unntaket for straffbare handlinger.

Sikrede har rettet et erstatningskrav mot tidligere styreleder med hjemmel i burettslagslova § 12-1 og alminnelige erstatningsrettslige regler. Sikrede har også rettet et erstatningskrav mot borettslagets forretningsfører og revisor.

Sikrede har videre søkt om rettshjelpsdekning hos selskapet. Selskapet avsto kravet under henvisning til at det i vilkårene var gjort unntak for tvist knyttet til styreansvar. Selskapet viste til at tvisten i all hovedsak synes å gjelde pengekrav som følge av tidligere styreleders utroskap mot borettslaget. Selskapets avslag ble påklaget, men selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter at selskapets kundeombud hadde foretatt en ny vurdering av saken.

Sikrede krever utgiftene til rettshjelp dekket under rettshjelpsforsikringen og avviser at unntaket for "tvist knyttet til styreansvar" kommer til anvendelse. Begrunnelsen for at rettshjelpvilkårene unntar styreansvar er at rettshjelp i slike tilfelle er dekket av ansvarsforsikringen. Når kravet er utenfor styreansvarsforsikringen, er det derimot behov for dekning av rettshjelp under rettshjelpsforsikringen. Formålet tilsier derfor at unntaket ikke kan anvendes i denne saken. Sikrede viser videre til at unntaket er uklart formulert fordi det er uklart om unntaket kommer til anvendelse når det ikke foreligger "styreansvar" i forhold til styreansvarsforsikringens. Dette må være selskapets risiko.

Sikrede anfører videre at saken gjelder to tvister, slik at saken mellom sikrede og forretningsfører og revisor er en selvstendig tvist, uavhengig av utfallet i tvisten mot tidligere styreleder. Denne tvisten omfattes ikke av det aktuelle unntaket fordi den ikke gjelder styreansvar.

Sikrede avviser at de nemndsuttalelsene selskapet har vist til har betydning i saken. Disse uttalelsene omhandler spørsmålet om "samme tvist" i relasjon til den beløpsmessige avgrensningen av rettshjelpsforsikringen, for eksempel om man har krav på "dobbel forsikringsdekning" i en tvist med to ulike motparter, hvilket ikke er problemstilling i denne saken.

Det er for øvrig anført at selskapets avslag er mangelfullt begrunnet. Det er vist til at forretningsføreren også har sin ansvarsforsikring hos selskapet, og at det derfor er fordelaktig for selskapet at sikrede ikke går til sak og vinner frem. Det er vist til at denne dobbeltrollen er oppfattet som noe ugrei, og at tilliten til selskapets uavhengighet og lojalitet etter forsikringsavtalen er svekket.

Selskapet avviser ansvar og anfører at tvisten er knyttet til styreansvar, og således unntatt forsikringsdekningen. Unntaket er knyttet til styreansvar, og det er ikke slik at tvister som ikke omfattes av styreansvarsforsikringen omfattes av rettshjelpsforsikringen.

Selskapet anfører også at det foreligger én tvist i relasjon til rettshjelpsdekningen. Det fremgår av forsikringsvilkårene at det ikke anses å foreligge flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Videre har selskapet vist til at det bakenforliggende grunnlaget for tvistene er det samme, og at det er en klar årsakssammenheng mellom tidligere styreleders utroskap, og de kravene som nå i ettertid er fremmet mot flere parter for det tapet sikrede er påført. Selskapet viser til FinKN-2013-305, 2014-265, 2015-330 og 2017-521.

Selskapet har for øvrig vist til at rettshjelpsdekningen er en ren refusjonsordning, og at selskapet ikke foretar egne vurderinger av selve tvistesaken, men kun behandler saken i henhold til vilkårene. Selskapet stiller seg utenforstående til anførselen om selskapets "dobbeltrolle", da dette uansett kan forekomme uavhengig av selskap eller grunnlaget for tvistene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for rettshjelputgifter knyttet til tvist mot styreleder samt tvist mot forretningsfører og revisor.

Forsikringsvilkårene unntar dekning for:

Twist knyttet til styreansvar

Det er klart at kravet her er reist mot styrets leder og derfor må regnes som "Twist knyttet til styreansvar". Unntaket gjelder "styreansvar" og er ikke knyttet til om ansvaret er omfattet av en styreansvarsforsikring. Nemnda kan ikke se noe grunnlag for å tolke unntaket slik at det ikke gjelder såfremt kravet ikke er omfattet av en styreansvarsforsikring.

Sikrede anfører videre at det dreier seg om to tvister. Ifølge vilkårene kan

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Det er derfor ikke avgjørende om kravene mot styreleder og revisor/forretningsfører reiser forskjellige spørsmål. I dette tilfellet er kravet mot revisor/forretningsfører en direkte følge av tvisten mot styreleder i den forstand at revisorens og forretningsførerens forsømmelser er utløst av styreleders forsømmelser. Samtidig er revisor og forretningsfører ansvarlige på selvstendig grunnlag for egne forsømmelser. Det foreligger derfor samvirkende skadeårsaker i den forstand at den første årsaken (styrelederens forsømmelse) er en nødvendig betingelse for at de neste årsakene/forsømmelsene skal få virke. Etter alminnelige årsaksregler vil den første årsaken i slike saker normalt tillegges størst vekt som utløsende faktor for de neste årsakene, og nemnda mener under noe tvil at kravene må sees som ett forsikringstilfelle eller én tvist.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).